

VINCRISTIN / Oncovin

Adriamycin/ Doxorubicin/ Hydroxydaunorubicin

DEXAMATAZONE

VAD نام مجموعه ای از داروهای شیمی درمانی است که شامل: وین کریستین، آدریامایسین و دگزامتازون میباشد و جهت درمان بیماری میلوما بکار میرود. این داروها، سلولهای را که سریع تقسیم میشوند مانند سلولهای سرطانی را از بین میبرند.

ممکن است دگزامتازون به صورت تزریقی و یا یک قرص کامل (همراه با غذا یا شیر) تجویز گردد.

رژیم VAD هر 3 هفته (28 روز) یکبار تکرار میشود و بیمار ممکن است 4-6 دوره این رژیم دارویی را دریافت نمایند:

روز اول تا چهارم:

وین کریستین و دوکسوروبیسین به صورت تزریق داخل وریدی تزریق میگردد. ممکن است دگزامتازون نیز به صورت تزریقی یا خوراکی داده شود.

Vincristine (وین کریستین)

وین کریستین از رشد و تکثیر سلولهای سرطانی جلوگیری میکند. در درمان لوسمی لنفوبلاستیک

حاد و لنفوسیتیک مزمن و میلوسیتیک مزمن، نوروبلاستوم، تومور ویلمز و ... مصرف می شود.

این دارو به شکل ویال 1 میلی گرمی است و صرفاً به صورت تزریقی درون رگ داده میشود (در صورت دادن دارو به صورت داخل نخاعی، عضلانی یا زیر پوستی ممکن است حتی خطر مرگ بیمار را تهدید کند). معمولاً به صورت هفته ای یکبار تزریق میگردد. در صورت احساس هر نوع درد، سوزش و تورم در محل تزریق وین کریستین بایستی بلافاصله به پرسنل اطلاع دهید و بدون دستور پزشک هیچ ماده ای در محل مورد نظر استفاده ننمایید. زیرا ممکن است در اثر خروج دارو از رگ صدمه خیلی شدید به بافت محل تزریق وارد شده باشد.

در صورتیکه یک بار تزریق دارو را فراموش کردید حتماً به پزشک خود اطلاع دهید. احتمال دریافت داروی بیش از میزان طبیعی وجود ندارد زیرا شما این دارو را در بیمارستان و توسط پرسنل آموزش دیده دریافت مینمایید.

در زمان دریافت داروی وین کریستین گریپ فروت به صورت میوه یا آبمیوه مصرف نشود. در صورتی که داروهای فنی توئین یا ریفامپین یا کتوکونازول مصرف مینمایید قبل از تزریق داروی وین کریستین به پزشک اطلاع دهید. در صورت بروز مشکلات کبدی، ممکن است دوز دارو کاهش یابد.

عوارض جانبی وین کریستین:

یبوست و دل درد که گاهی ممکن است باعث عدم تحرک روده شود.

افزایش اسید اوریک در خون و آسیب به کلیه ناشی از افزایش اسید اوریک

سمیت عصبی شامل دوبینی، تاری دید، افتادگی پلک، سردرد، سرگیجه، تشنج، تغییر صدا،

افتادگی دهان و درد در ناحیه فک به دلیل صدمه به سیستم عصب مرکزی است (عصبهایی که منشاء آنها در مغز و نخاع است).

بی حسی و مورمور شدن انگشتان دست و پا (ممکن است فرد احساسی مانند وجود دستکش یا

جوراب بر دستها و پاهای خود داشته باشد) و اشکال در راه رفتن از عوارض شایع وین کریستین

است. درد عصبی در دستها و پاها ممکن است پس از هر دوز دارو افزایش یابد. این عوارض پس از

اتمام دوره های دریافت وین کریستین به آرامی رفع میشوند اما در برخی افراد هرگز کاملاً برطرف نمیشوند.

از دیگر عوارض شایع دارو کاهش گلبولهای سفید و خطر عفونت، کاهش گلبول قرمز و خطر کم

خونی و کاهش پلاکت و خطر خونریزی است. همچنین بیماران تحت درمان با وین کریستین ریزش

مو، زخمهای دهانی و تهوع و استفراغ را ممکن است تجربه نمایند.

وین کریستین به تنهایی موجب ریزش مو نمیشود.

درمان یبوست بیمار سرطانی

یبوست، به خروج سخت و مشکل و یا گاه به گاه مدفوع سخت شده، که موجب درد و ناراحتی می شود، می گویند. دلیل آن، کمبود مایعات، فیبرها، و یا تخلیه نا کافی و دیر به دیر مدفوع می باشد. کمبود فعالیت، ضعف، نادیده گرفتن نیاز به تخلیه، داروهای مسکن درد، و یا کم نوشیدن مایعات، همگی می توانند به این مشکل بیفزایند.

دنبال چه علایمی باید باشید؟

- تخلیه مدفوع سخت، خشک و کم حجم.
- نشت مدفوع مایع و نرم که شبیه به حالت اسهال است.
- درد معده و شکم.
- دفع گاز فراوان یا، آروغ.
- شکم باد کرده و متوم.
- سه روز عمل تخلیه انجام نشده باشد.
- حالت تهوع و استفراغ.
- احساس عدم راحتی و پر بودن.

بیمار چه کار می تواند انجام دهد؟

- مایعات زیاد بنوشد، آب میوه های پاستوریزه شده، و یا نوشیدن مایعات داغ در هنگام صبح، غالباً موثر می باشد.
- هر روز غذاهای پر فیبر بخورد (مثل نان گندم، حبوبات، و یا، سبوس ها) میوه تازه با پوست و دانه، سبزیجات تازه، آب میوه، خرما، زردالو، کشمش، برگه آلو، آب آلو، و یا مغزیجات بخورد.
- از غذاهایی که تولید نفخ می کنند، مثل کلم بروکلی، نوشیدنی های گاز دار، تا رفع کامل یبوست اجتناب کند.
- غذاهایی که موجب یبوست می شوند، مثل تخم مرغ یا پنیر نخورد.
- هر چقدر می تواند ورزش های سبک انجام دهد.
- از تنقیه یا شیاف استفاده نکند و در مورد استفاده از مسهل و یا نرم کننده ها با تیم معالج سرطان مشورت بنماید.
- به محض احساس نیاز به دفع، به توالت برود.
- نحوه و موقع دفع خود را کنترل کند تا، مشکل به محض بروز، مورد رسیدگی قرار بگیرد.
- مراقبین، چه کار میتوانند انجام دهند؟
- به بیمار، آب لیموی داغ، آب آلو، قهوه و چای بدهد، تا به عمل دفع کمک کند.
- بیمار را تشویق به نوشیدن مایعات فراوان بنماید.

- یک سابقه از دفعات تخلیه را ثبت بنماید.
- غذاهای پر فیبر به بیمار بدهد، مانند نان گندم کامل، غذاهای پر سبوس، میوه های خشک، برنج قهوه ای، سبوس برنج، و ... .
- از تیم درمان سرطان قبل از استفاده از مسهل، کسب اجازه کند.
در موارد زیر با پزشک تماس بگیرید:
- سه روز متوالی شکم کار نکرده باشد.
- خون در مدفوع وجود دارد و یا، اطراف مقعد خون آلود است.
- یک تا دو روز بعد از دادن مسهل، دفع مدفوع صورت نگرفته باشد.
- درد معده و شکم و یا استفراغ، که به نظر توقف ناپذیر می آید.

Dexamethasone

دگزامتازون یک کورتیکواستروئیدی است که مشابه یک هورمون طبیعی در بدن که توسط غده فوق کلیوی ساخته میشود عمل میکند. این دارو موجب رفع التهاب در قسمتهای مختلف بدن و کاهش پاسخهای ایمنی بدن میشود.

دگزامتازون کاربردهای متعددی دارد از جمله در کنار سایر داروها برای درمان انواع مختلف سرطان

مانند سرطان خون، لیمفوما و مولتیپل میلوما بکار میرود.

از دگزامتازون برای پیشگیری یا درمان برخی وضعیتها مانند:

کم خونی

ورم مغزی

حساسیت دارویی

افزایش کلسیم خون

کاهش پلاکت خون

استفاده میشود.

ممکن است دگزامتازون خطر ابتلا به عفونت را افزایش دهد.

ممکن است به صورت خوراکی و یا تزریقی داده شود. به منظور پیشگیری از زخم معده و تحریک معده،

مصرف خوراکی آن بایستی همراه با غذا و یا مقدار زیادی آب مصرف شود.

به دلیل ایجاد مشکلات خواب، دارو صبح مصرف شود.

از عوارض دگزامتازون: افزایش قند خون، تغییرات خلق و رفتار، افزایش وزن، ورم دستها و پاها، پوست شکننده و کبودی، تحریک پذیری، افزایش فشار خون، اختلال در خواب، زخم معده، پوکی استخوان و ضعف عضلانی میباشد.

Doxorubicin

این دارو متعلق به گروهی از داروها است که سلولهایی را که مانند سلولهای سرطانی به سرعت رشد میکنند و زیاد میشوند را از بین میبرند. دوکسوروبیسین در درمان لوسمی لنفوستیک حاد، لوسمی میلوبلاستیک حاد، سرطانی سلول های بینابینی بیضه، پستان، نوروبلاستوم، تخمدان، تیروئید، تومور ویلمز، ریه (با منشاء نایژه ای)، معده، سر و گردن، کبد، گردن رحم، پروستات، اندومتر، بیضه، لنفوم های هوچکینی، سارکوم بافت های نرم و سارکوم استخوان مصرف می شود.

دارو بایستی از طریق رگ تزریق شود. دکتر در مورد مقدار و تعداد روزهایی که بایستی این دارو را دریافت نمایید تصمیم گیری میکند. برای برخی افراد ممکن است یک دوره دریافت دارو کافی باشد درحالیکه در برخی دیگر ممکن است هر 3-4 هفته یکبار دریافت کنند.

عوارض جانبی دوکسوروبیسین:

تهوع استفراغ، عفونت، التهاب مخاط دهان و التهاب مری از عوارض جانبی شایع دارو هستند.

در صورتیکه دریافت دوزهای بالا ممکن است عوارض شدیدتری دیده شود مانند زخمهای دهانی و یا سمیت خونی (کاهش گلبولهای سفید خون و پلاکت).

بی حسی، قرمزی، درد و مورمور شدن کف دست، ریزش مو شایع است.

ممکن است تغییر در نوار قلب فرد دیده شود. ممکن است متوجه افزایش تعداد ضربان قلب یا نبض خود شوید.

ممکن است فرد دچار التهاب ملتحمه چشم شود در این صورت چشمها قرمز هستند و ریزش اشک دیده میشود.

تیره شدن بستر ناخن و پوست، قرمزی و جوشهای پوستی ممکن است رخ دهد.

مصرف همزمان این دارو با آلوپورینول یا کلشی سین تداخل دارد. مصرف همزمان آن با دانوروبیسین باعث افزایش خطر بروز عوارض قلبی می شود.

توصیه های دارویی دوکسوروبیسین که باید به آن توجه کنید:

- دوکسوروبیسین نباید در بیمارانی که قبلاً مقادیر تجمعی کامل دوکسوروبیسین و دانوروبیسین را دریافت کردند، مصرف شود.
- با مصرف دوکسوروبیسین در فواصل حداقل یک هفته ای ممکن است خطر عوارض جانبی قلب و خونی کمتر شود.
- دوکسوروبیسین را باید به صورت تزریق وریدی آهسته تجویز کرد. به علت تحریک ورید در محل تزریق و احتمال خطر بروز آسیب به رگ و نشت دارو به بافت های اطراف رگ، تزریق طولانی مدت دارو توصیه نمی شود.
- دوکسوروبیسین موجب از بین رفتن موضعی بافتها می شود. به همین دلیل به صورت عضلانی یا زیر جلدی نباید تزریق شود.

لطفاً در صورت داشتن پرسش با این شماره در واتساپ در ارتباط باشید

09337595296

عبدالرضا پور - سوپر وایزر آموزش سلامت

تهیه کنندگان:

–ساناز عبدالرظاپور، سوپروایزر آموزش سلامت

–مرضیه محبی، سوپروایزر آموزشی

تأیید کننده:

جناب آقای دکتر رضا وجدانی-فوق تخصص خون و آنکولوژی بزرگسال

سرکار خانم مریم حصیرباف- رئیس خدمات پرستاری بیمارستان آنکولوژی امیر

منابع:

https://www.accessdata.fda.gov/drugsatfda_docs/label/2016/012209s040lbl.pdf

https://www.accessdata.fda.gov/drugsatfda_docs/label/2006/021759s001,021492s006lbl.pdf

<https://www.cnin.ir>

<https://www.oncolink.org/cancer-treatment/oncolink-rx/vincristine-oncovin-r-vincasar-pfs-r-vcr>

<https://www.medicines.org.uk/emc/files/pil.6184.pdf>